

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA EKONOMIJA V LETU 2018

Poročilo DPK SM za ekonomijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije – primerjava po letih	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2018.....	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2018	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med ocenami.....	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2018.....	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov.....	22
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	22
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	23
5.1	Zunanje ocenjevanje	23
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	24
6	Povzetek.....	25
6.1	Ocena uspeha kandidatov	25
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	25
6.3	Druge ugotovitve	25

Avtorici:

Irena Papac, glavna ocenjevalka za ekonomijo

dr. Lidija Kodrin, predsednica DPK SM za ekonomijo

Poročilo je potrdila DPK SM za ekonomijo na svoji 8. redni seji 1. 10. 2018.

Ljubljana, september 2018

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM.

Okrajšava: kandidati PM.

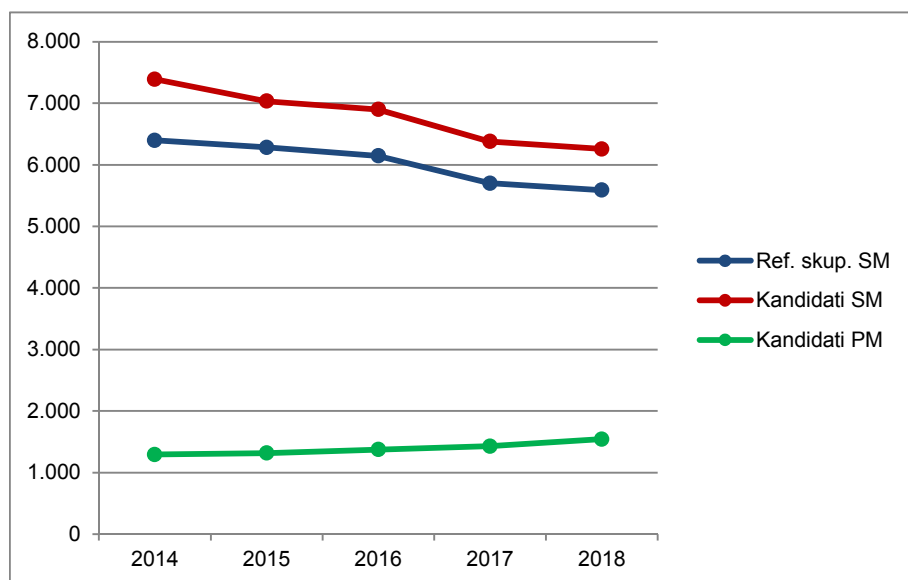
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2014 do 2018. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2014	6.396	7.389	1.294
2015	6.283	7.033	1.317
2016	6.145	6.899	1.373
2017	5.699	6.379	1.429
2018	5.589	6.255	1.544

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Vir: Državni izpitni center, 2018

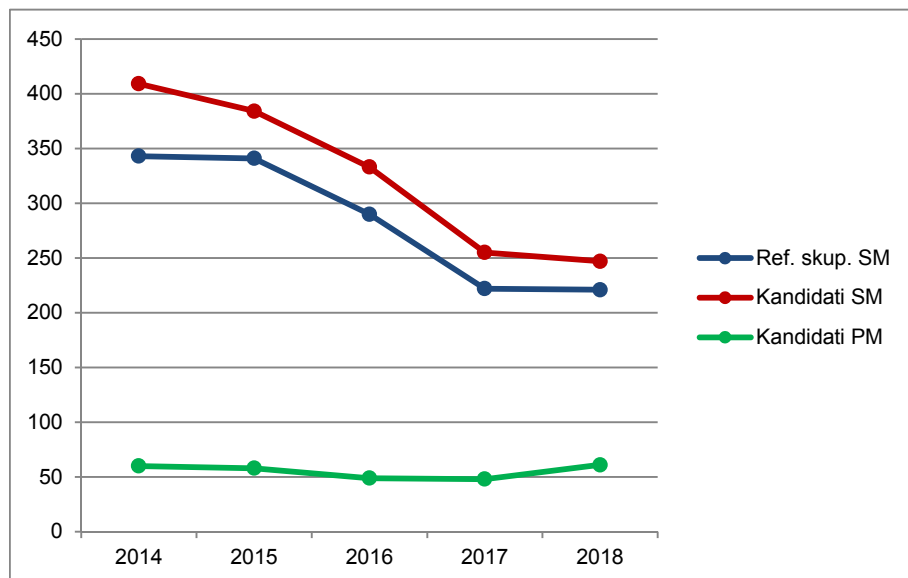
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali ekonomijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2014 do 2018. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2014	343	409	60
2015	341	384	58
2016	290	333	49
2017	222	255	48
2018	221	247	61

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

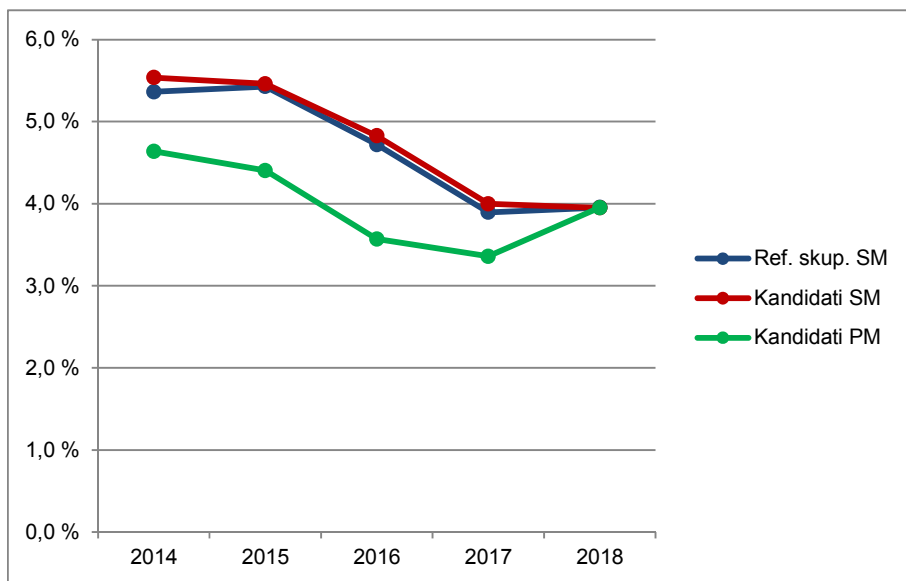
Vir: Državni izpitni center, 2018

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali ekonomijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2014 do 2018 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2014	5,4 %	5,5 %	4,6 %
2015	5,4 %	5,5 %	4,4 %
2016	4,7 %	4,8 %	3,6 %
2017	3,9 %	4,0 %	3,4 %
2018	4,0 %	3,9 %	4,0 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Vir: Državni izpitni center, 2018

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2018

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2018. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2018

	Število	Delež
Splošna gimnazija	42	13,6 %
Klasična gimnazija	0	0,0 %
Gimnazija	42	13,6 %
Tehniška gimnazija	0	0,0 %
Ekonomska gimnazija	179	58,1 %
Umetniška gimnazija	0	0,0 %
Strokovna gimnazija	179	58,1 %
Ref. skup. SM	221	71,8 %
Ostali SM	26	8,4 %
Kandidati SM	247	80,2 %
Kandidati PM	61	19,8 %

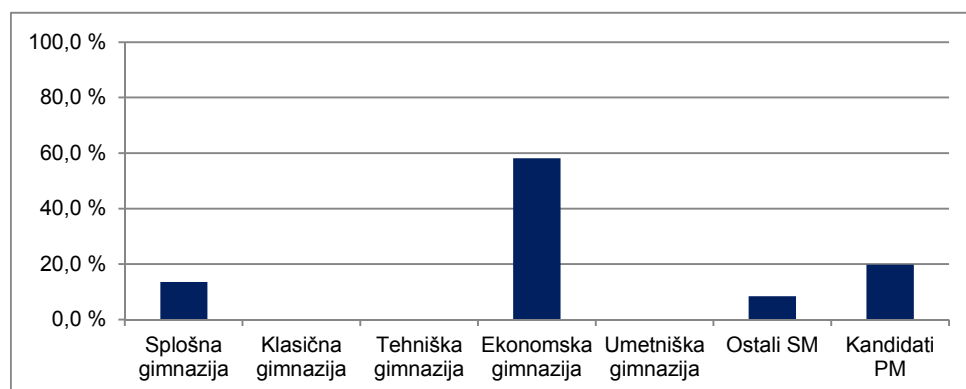
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2018

Vir: Državni izpitni center, 2018

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2018

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri ekonomiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2018 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

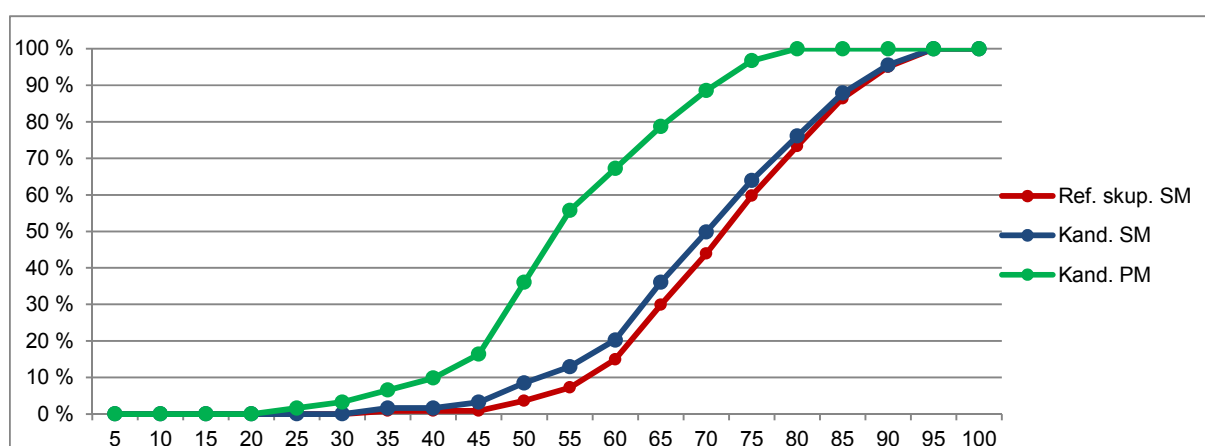
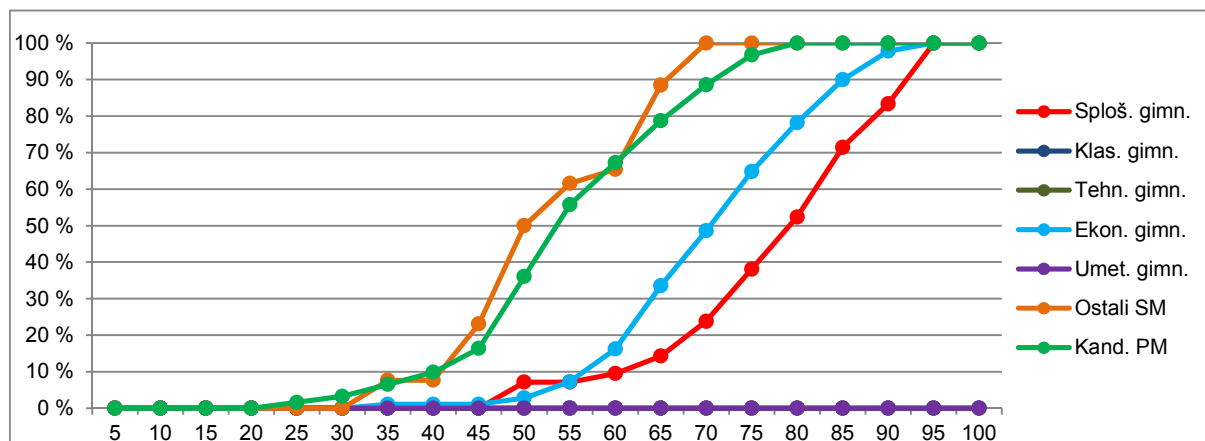
Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekonom. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
26-30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
31-35	0	0	0	0	2	0	2	2	4	2	2
36-40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
41-45	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	4
46-50	3	0	3	0	3	0	3	6	13	7	12
51-55	0	0	0	0	8	0	8	8	11	3	12
56-60	1	0	1	0	16	0	16	17	18	1	7
61-65	2	0	2	0	31	0	31	33	39	6	7
66-70	4	0	4	0	27	0	27	31	34	3	6
71-75	6	0	6	0	29	0	29	35	35	0	5
76-80	6	0	6	0	24	0	24	30	30	0	2
81-85	8	0	8	0	21	0	21	29	29	0	0
86-90	5	0	5	0	14	0	14	19	19	0	0
91-95	7	0	7	0	4	0	4	11	11	0	0
96-100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	42	0	42	0	179	0	179	221	247	26	61

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
15	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
20	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
25	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %
30	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %
35	0 %	-	0 %	-	1 %	-	1 %	1 %	2 %	8 %	7 %
40	0 %	-	0 %	-	1 %	-	1 %	1 %	2 %	8 %	10 %
45	0 %	-	0 %	-	1 %	-	1 %	1 %	3 %	23 %	16 %
50	7 %	-	7 %	-	3 %	-	3 %	4 %	9 %	50 %	36 %
55	7 %	-	7 %	-	7 %	-	7 %	7 %	13 %	62 %	56 %
60	10 %	-	10 %	-	16 %	-	16 %	15 %	20 %	65 %	67 %
65	14 %	-	14 %	-	34 %	-	34 %	30 %	36 %	88 %	79 %
70	24 %	-	24 %	-	49 %	-	49 %	44 %	50 %	100 %	89 %
75	38 %	-	38 %	-	65 %	-	65 %	60 %	64 %	100 %	97 %
80	52 %	-	52 %	-	78 %	-	78 %	73 %	76 %	100 %	100 %
85	71 %	-	71 %	-	90 %	-	90 %	86 %	88 %	100 %	100 %
90	83 %	-	83 %	-	98 %	-	98 %	95 %	96 %	100 %	100 %
95	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
100	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Vir: Državni izpitni center, 2018

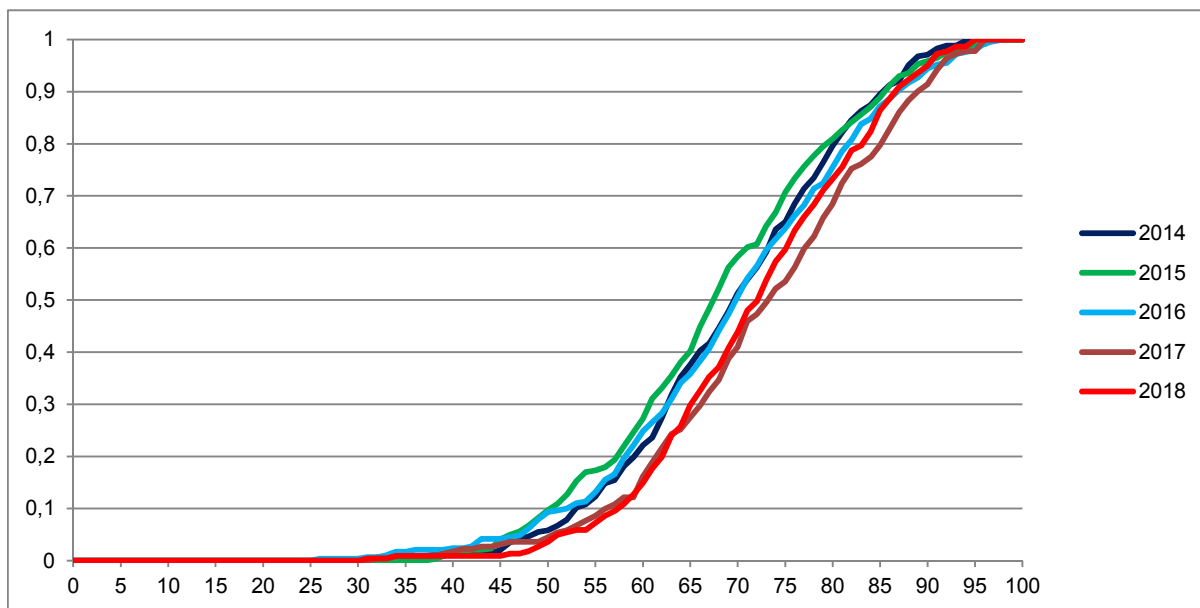
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2014 do 2018, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2014	45	58	71	84
2015	45	58	71	84
2016	46	59	72	85
2017	46	60	73	86
2018	47	60	73	86

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2018

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri ekonomiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2018 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

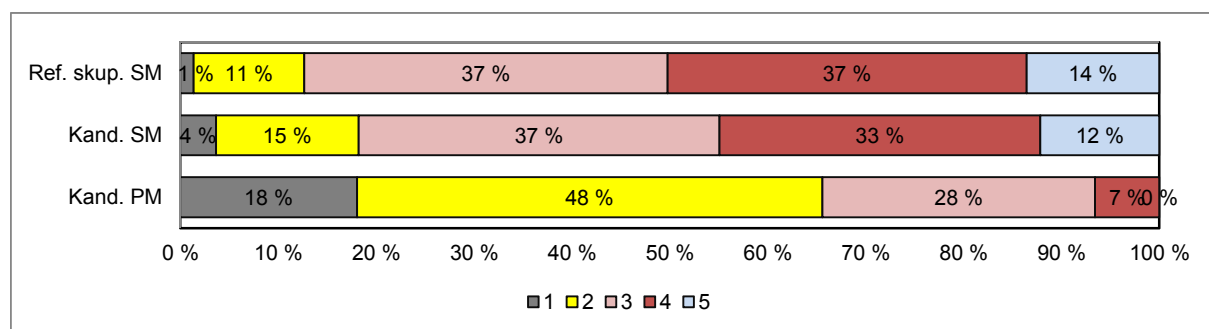
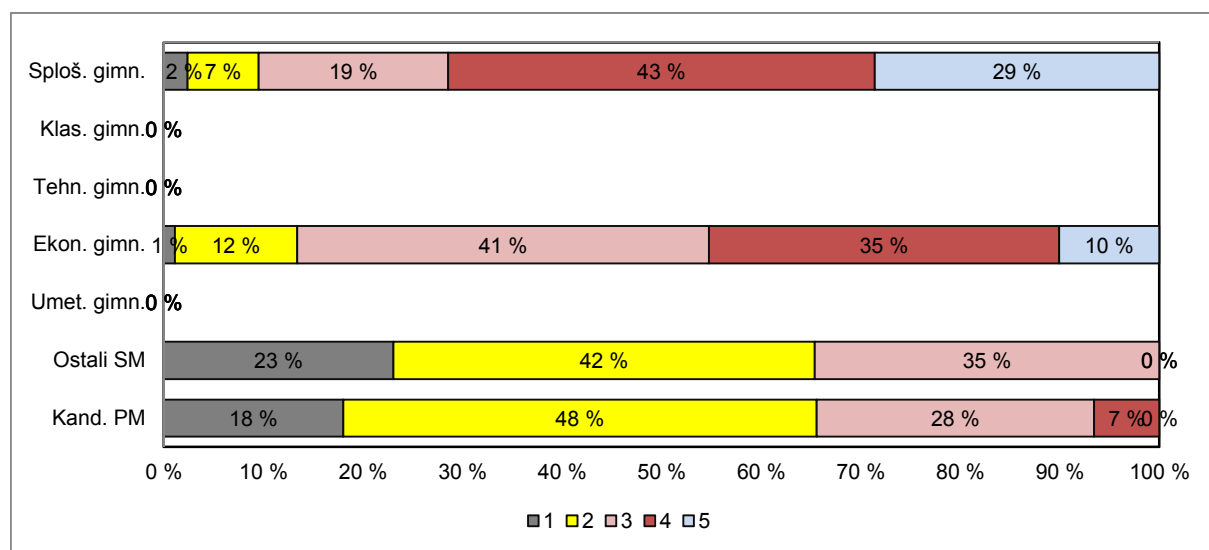
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	1	0	1	0	2	0	2	3	9	6	11
2	3	0	3	0	22	0	22	25	36	11	29
3	8	0	8	0	74	0	74	82	91	9	17
4	18	0	18	0	63	0	63	81	81	0	4
5	12	0	12	0	18	0	18	30	30	0	0
Uspešni	41	0	41	0	177	0	177	218	238	20	50
Skupaj	42	0	42	0	179	0	179	221	247	26	61

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	2 %	-	2 %	-	1 %	-	1 %	1 %	4 %	23 %	18 %
2	7 %	-	7 %	-	12 %	-	12 %	11 %	15 %	42 %	48 %
3	19 %	-	19 %	-	41 %	-	41 %	37 %	37 %	35 %	28 %
4	43 %	-	43 %	-	35 %	-	35 %	37 %	33 %	0 %	7 %
5	29 %	-	29 %	-	10 %	-	10 %	14 %	12 %	0 %	0 %
Uspešni	98 %	-	98 %	-	99 %	-	99 %	99 %	96 %	77 %	82 %
Skupaj	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Vir: Državni izpitni center, 2018

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2018

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2018.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2018

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	42	0	42	0	179	0	179	221	247	26	61
Povprečni splošni uspeh pri SM*	20,87	-	20,87	-	16,57	-	16,57	17,47	17,42	13,00	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,74	-	3,74	-	3,63	-	3,63	3,65	3,55	2,42	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,76	-	3,76	-	3,80	-	3,80	3,79	3,71	2,74	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,88	-	3,88	-	3,41	-	3,41	3,50	3,35	2,12	2,23
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,88	-	3,88	-	3,41	-	3,41	3,50	3,35	2,12	2,23
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	77,39	-	77,39	-	71,00	-	71,00	72,21	70,17	52,81	54,75
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	78,5	-	78,5	-	71	-	71	73	71	50,5	53
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	12,31	-	12,31	-	11,21	-	11,21	11,67	12,93	9,81	11,83
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,83	-	3,83	-	3,54	-	3,54	3,59	3,50	2,37	3,69
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,15	-	4,15	-	3,67	-	3,67	3,76	3,67	2,63	3,00
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,74	-	0,74	-	0,77	-	0,77	0,77	0,77	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,62	-	0,62	-	0,65	-	0,65	0,57	0,57	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,77	-	0,77	-	0,61	-	0,61	0,55	0,55	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,54	-	0,54	-	0,60	-	0,60	0,58	0,63	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,54	-	0,54	-	0,60	-	0,60	0,58	0,63	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,59	-	0,59	-	0,57	-	0,57	0,58	0,62	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,56	-	0,56	-	0,51	-	0,51	0,54	0,57	-	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,48	-	0,48	-	0,57	-	0,57	0,57	0,60	-	0,24
Odstotek neuspešnih s PP	2,38	-	2,38	-	1,12	-	1,12	1,36	3,64	23,08	18,03
Odstotek neuspešnih brez PP	2,38	-	2,38	-	1,12	-	1,12	1,36	3,64	23,08	18,03

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

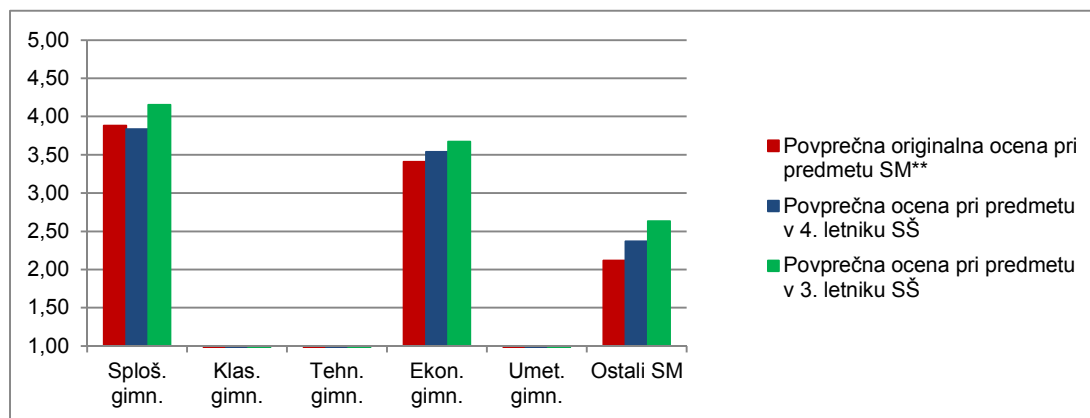
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz ekonomije in povprečnih ocen iz ekonomije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

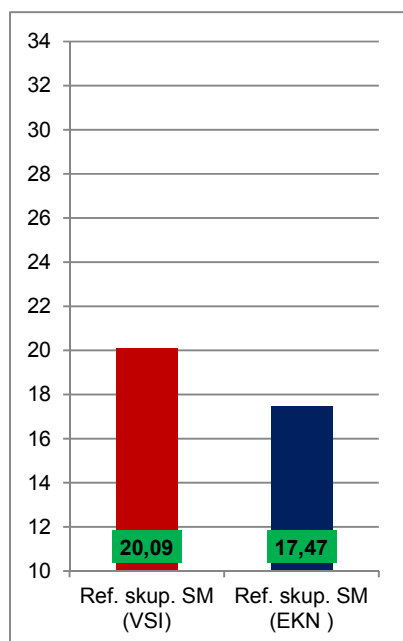
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz ekonomije

Vir: Državni izpitni center, 2018

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2018 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz ekonomije (ref. skup. SM – EKN).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz ekonomije

Vir: Državni izpitni center, 2018

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2018.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

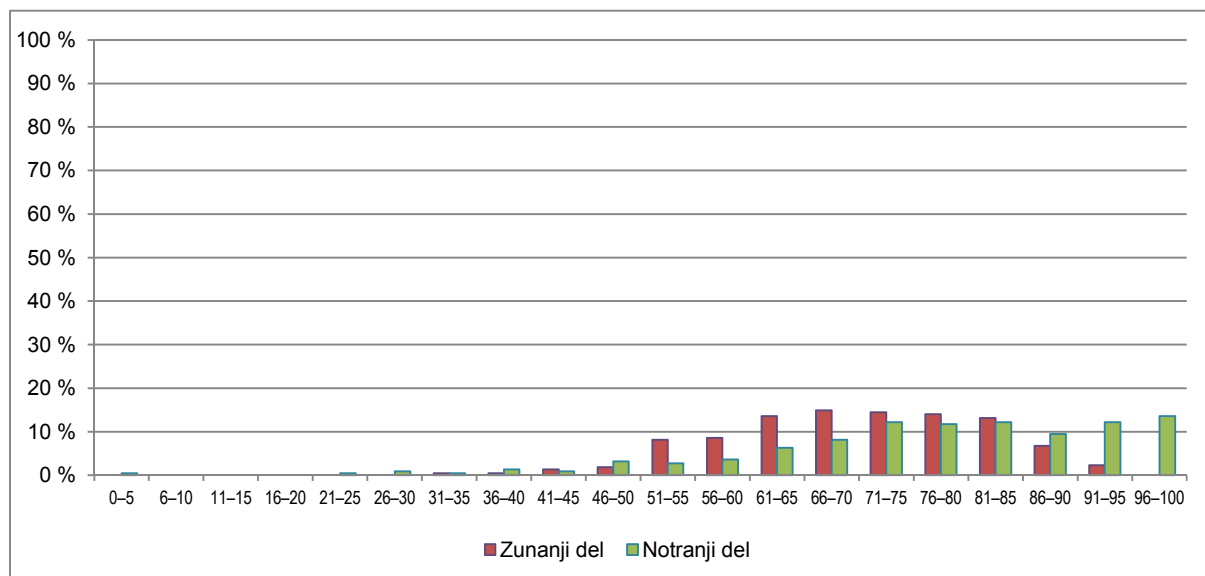
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	221	221
Povprečno število odstotnih točk	56,36	15,85
Standardni odklon odstotnih točk	9,41	3,39
Maksimalno število odstotnih točk	75,33	20,00
Povprečna težavnost	0,70	0,79

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2018.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0-5	0 %	0 %
6-10	0 %	0 %
11-15	0 %	0 %
16-20	0 %	0 %
21-25	0 %	0 %
26-30	0 %	1 %
31-35	0 %	0 %
36-40	0 %	1 %
41-45	1 %	1 %
46-50	2 %	3 %
51-55	8 %	3 %
56-60	9 %	4 %
61-65	14 %	6 %
66-70	15 %	8 %
71-75	14 %	12 %
76-80	14 %	12 %
81-85	13 %	12 %
86-90	7 %	10 %
91-95	2 %	12 %
96-100	0 %	14 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2018

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2018.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Pisna naloga
Število kandidatov	221	221	221
Povprečno število odstotnih točk	30,14	26,22	15,85
Standardni odklon odstotnih točk	4,78	5,30	3,39
Maksimalno število odstotnih točk	40,00	40,00	20,00
Povprečna težavnost	0,75	0,66	0,79

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Kandidati opravljajo pisni izpit splošne mature iz ekonomije na eni zahtevnostni ravni. Izpit sestavljata dve izpitni poli. Izpitna pola 1 vsebuje 40 nalog izbirnega tipa ter predstavlja 40 % končne ocene. Izpitna pola 2 vsebuje 6 strukturiranih nalog. Kandidati morajo odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja. Vsaka naloga je vrednotena z 10 točkami. Skupaj lahko dobi kandidat v tem delu največ 60 točk. Izpitna pola 2 predstavlja 40 % končne ocene.

Preostalih 20 % ocene predstavlja notranji del izpita, ki je sestavljen iz pisne naloge.

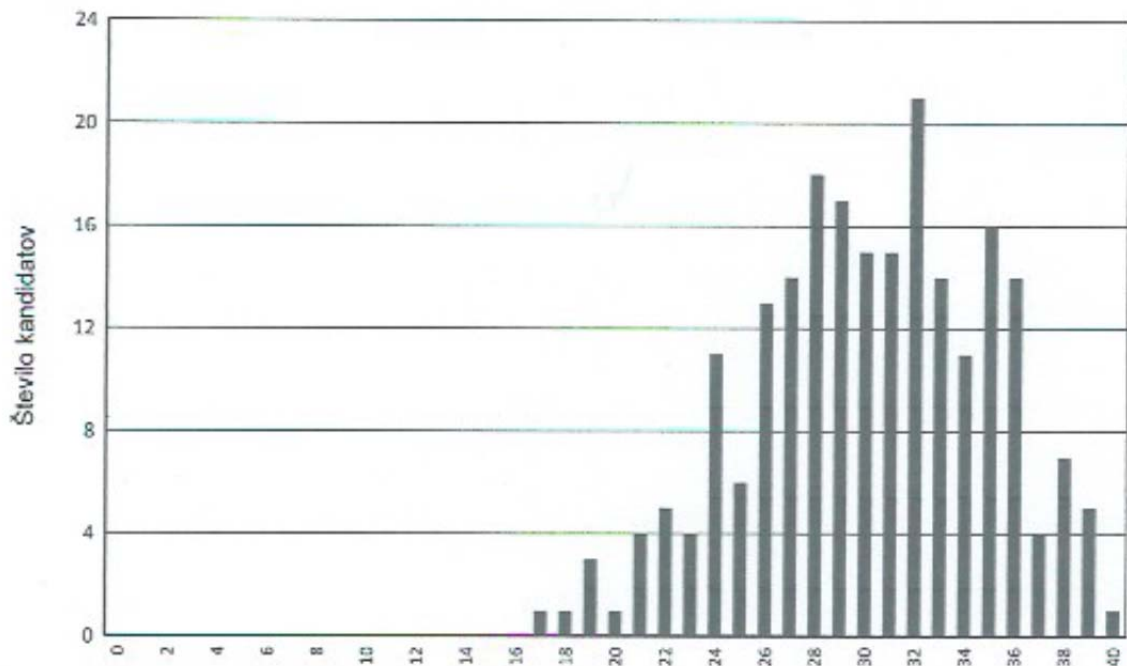
Izpitno gradivo, ki so ga dobili kandidati, je bilo brez vsebinskih, grafičnih, besedilnih in drugih pomanjkljivosti, ki bi kandidate lahko ovirale pri pisanju odgovorov.

4.3.1 Analiza uspeha pri izpitni poli 1

Izpitna pola 1 je sestavljena iz 40 nalog izbirnega tipa. Pri vsaki nalogi kandidati izberejo enega od štirih ponujenih možnih odgovorov na zastavljeno vprašanje. Kandidati referenčne skupine SM so pri tem delu izpita v povprečju dosegli 30,14 točke, najmanj 17 in največ 40 točk, indeks težavnosti (IT) je bil 0,7535.

Uspeh je nekoliko višji kot leta 2016 (v povprečju 29,70 točke, najmanj 15 in največ 40 točk ter IT = 0,74) in nižji kot leta 2017 (v povprečju 30,22 točke, najmanj 15 in največ 40 točk ter IT = 0,7554). Naloge v izpitni poli 1 so bile ustrezne in primerno težke.

Slika 4.3.1.1: Razporeditev kandidatov referenčne skupine SM po točkah pri izpitni poli 1

Državna predmetna komisija je v izpitno polo 1 tako kot vedno vključila nekaj težjih nalog in nekaj zelo lahkih. »Lahka« naloga je tista, ki so jo kandidati uspešno reševali (visok IT), »težka« pa tista, pri kateri je uspeh kandidatov slab (nizek IT). Na zahtevnost naloge vplivajo poleg objektivne kognitivne zahtevnostne stopnje tudi hitro razumljivi in pregledni odgovori, slike pri nalogi in še kaj. Kljub temu predstavlja IT okvirno sporočilo o uspehu kandidatov pri splošni maturi.

Kandidati referenčne skupine splošne mature so izpitno polo 1 nasploh reševali dobro, saj je bilo zelo malo nalog z nizkim IT; vse naloge so bile ustrezne stopnje zahtevnosti.

4.3.1.1 Naloge z nizkim indeksom težavnosti

Indeks težavnosti je razmerje med povprečnim številom doseženih točk in najvišjim številom točk, ki jih je možno doseči.

Indeks diskriminativnosti (ID) naloge je statistični parameter, s katerim skušamo meriti, ali so nalogo bolje reševali kandidati, ki so imeli v celoti boljši uspeh na maturi. Naloge z visokim ID so uspešno reševali večinoma le kandidati, ki so tudi sicer dosegli zelo dober rezultat na maturi – uspešnejši kandidati. Nizek ID pomeni, da so nalogo dobro reševali tako uspešnejši kot manj uspešni kandidati.

Naloga 35 (IT = 0,38; ID = 0,12)

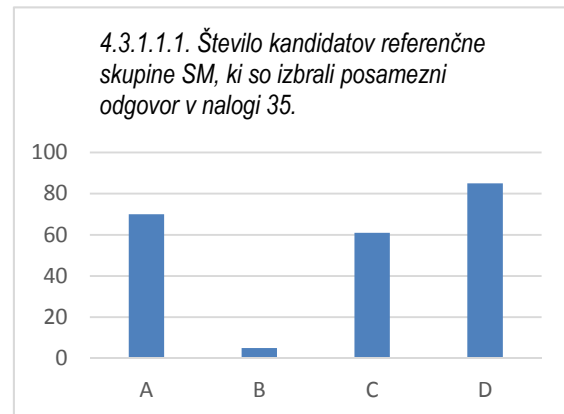
35. Nove investicije

- A so vse investicije za graditev novih elementov.
- B so investicije v obnovo izrabljenih delovnih sredstev.
- C vsebujejo investicije v nova osnovna sredstva in nadomeščanje obrabe osnovnih sredstev, ki so v uporabi.
- D so vse investicije, ki povečujejo proizvedeno bogastvo, in deloma zajemajo tudi obnovo izrabljenih sredstev.

Komentar: Pravilen je odgovor D.

Nizek indeks težavnosti preseneča, kakor tudi visoka frekvenca odgovora A. To je edina naloga v izpitni poli 1, ki izstopa. Naloga je I. taksonomske stopnje.

Morda kandidati niso pozorno prebrali vprašanja. Naloga zahteva poznavanje novih investicij, ne pa neto investicij in bruto investicij.

4.3.1.2 Naloge z dobrim uspehom (visok IT)

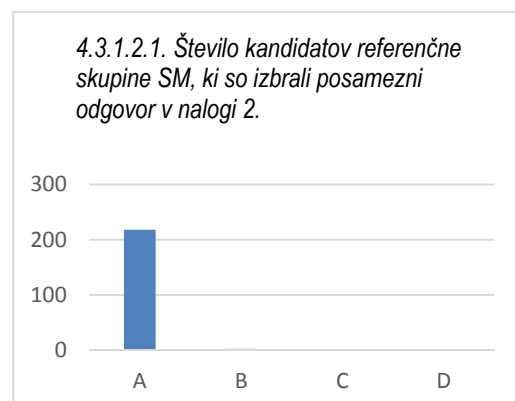
Naloga 2 (IT = 0,99; ID = 0,00)

2. Ljudje se zelo razlikujemo po tem, kako intenzivno občutimo razne potrebe in s čim jih želimo zadovoljiti. Pravimo, da so potrebe izrazito
- A subjektivne.
 - B substitutne.
 - C sekundarne.
 - D komplementarne.

Komentar: Pravilen je odgovor A.

Visok indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti ne presenečata, saj kandidati zelo dobro poznajo značilnosti potreb. Naloga je I. taksonomske stopnje.

Zelo malo kandidatov pri potrebah ne loči subjektivnosti od nadomeščanja in dopolnjevanja.

Naloga 28 (IT = 0,97; ID = 0,19)

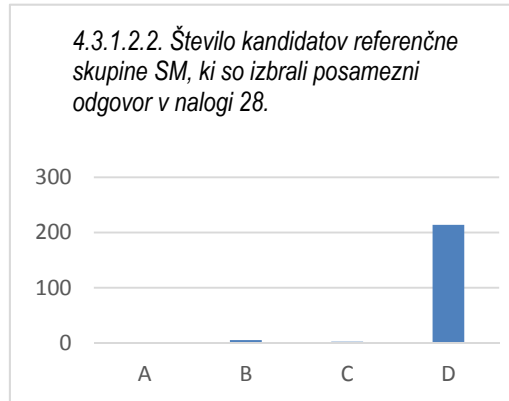
28. Delnica je

- A dohodek od dobička kapitalne družbe.
- B dolžniški vrednostni papir, s katerim se kapitalna družba zaveže, da bo v določenem času vrnila izposojeni znesek, ki bo povečan za obresti.
- C vrednostni papir, s katerim plačnik ob dospelosti delnice obljubi plačilo lastniku.
- D lastniški vrednostni papir, ki potrjuje v družbo vložen kapital.

Komentar: Pravilen je odgovor D.

Visok indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti ne presenečata, saj kandidati zelo dobro poznajo pojem delnice. Naloga je I. taksonomske stopnje.

Zelo malo kandidatov ne loči lastniških od dolžniških vrednostnih papirjev.

Naloga 14 (IT = 0,96; ID = 0,18)

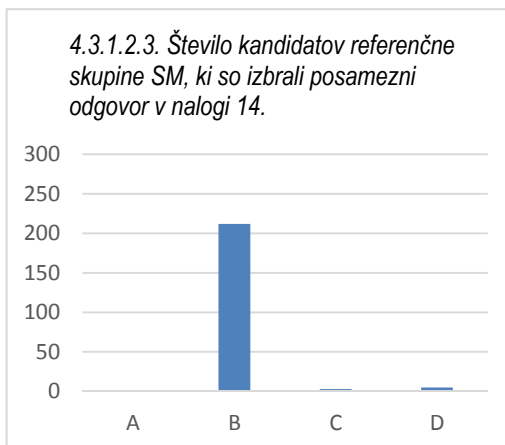
14. Med objektivne dejavnike povpraševanja uvrščamo

- A potrebe in dohodek potrošnikov.
- B dohodek potrošnikov in cene dobrin.
- C dohodek potrošnikov, potrebe in cene dobrin.
- D dohodek potrošnikov, nakupne navade, kakovost ponujenih izdelkov in njihove cene.

Komentar: Pravilen je odgovor B.

Visok indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti ne presenečata, saj kandidati zelo dobro ločijo objektivne in subjektivne dejavnike povpraševanja.

Naloga je I. taksonomske stopnje.

Naloga 9 (IT = 0,95; ID = 0,10)

9. Preglednica prikazuje, kako se z naraščanjem števila zaposlenih spreminja količina celotnega produkta v kratkem obdobju.

Delavci:	0	1	2	3	4	5	6	7
Celotni produkt (enote):	0	3	8	12	15	17	17	16

Ko je zaposlenih pet delavcev, znaša celotni produkt

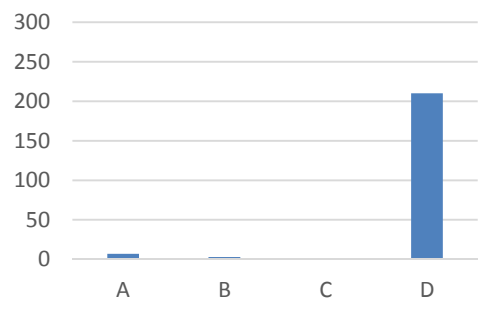
- A 2 enoti.
- B 15 enot.
- C dve enoti manj kakor pri šestih zaposlenih delavcih.
- D toliko kakor pri šestih zaposlenih delavcih.

Komentar: Pravilen je odgovor D.

Visok indeks težavnosti in nizek indeks diskriminativnosti ne presenečata, saj kandidati zelo dobro poznajo pojem celotni produkt in ga iz danih podatkov znajo pravilno izračunati.

Naloga je II. taksonomske stopnje.

4.3.1.2.4. Število kandidatov referenčne skupine SM, ki so izbrali posamezni odgovor v nalogi 9.

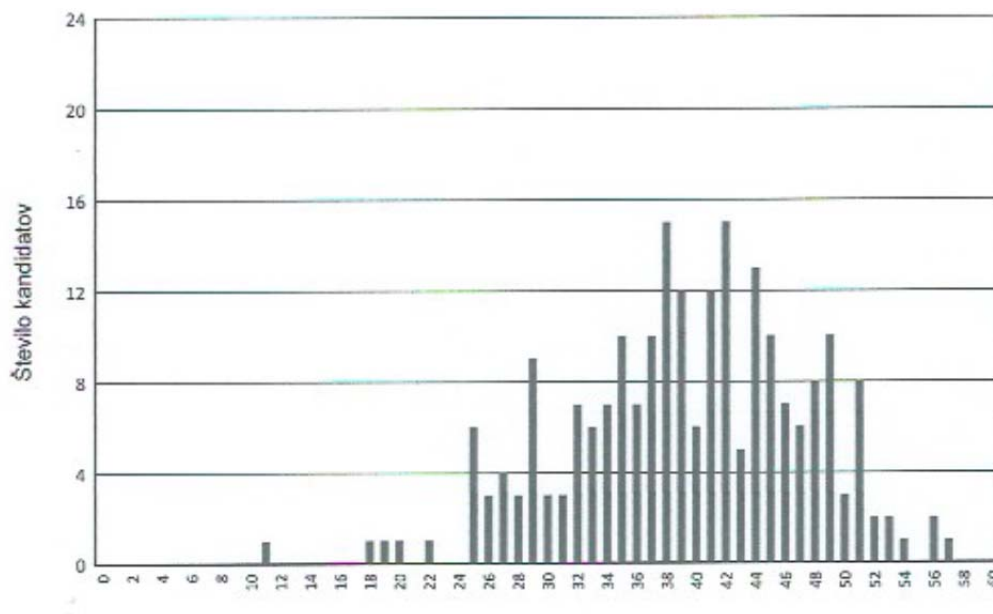

4.3.2 Analiza uspeha pri izpitni poli 2

Izpitna pola 2 vsebuje 6 strukturiranih nalog. Kandidati morajo odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja. Kandidati referenčne skupine SM so pri tem delu izpita v povprečju dosegli 39,33 točke, najmanj 11 in največ 57 točk ter IT = 0,6555. Uspeh je nekoliko nižji kot lansko leto (povprečje 40,42 točke, najmanj 10 in največ 59 točk ter IT = 0,6737) in višji kot leta 2016 (v povprečju 36,93 točke, najmanj 9 in največ 59 točk ter IT = 0,6156).

Naloge v izpitni poli 2 so bile ustrezno zastavljene in primerno težke, indeks težavnosti pri nalogah je ustrezen. Indeks diskriminativnosti nalog kaže, da so bile te dobro zastavljene, izstopa le pri treh delnih nalogah oz. vprašanjih.

Slika 4.3.2: Razporeditev kandidatov referenčne skupine SM po točkah

Naloga 1: Ekonomski problem in transformacijska krivulja

Kandidati so v povprečju dosegli 6,87 točke od možnih 10. Po pričakovanju državne predmetne komisije so zelo dobro opredeljevali pojma ekonomski problem in potreba, navajali temeljna ekonomska vprašanja, pokazali dobro poznavanje proizvodne izbire. Pri nalogi 1.3, ki je III. taksonomske stopnje, nekaj kandidatov ni bilo pozornih na predloge ukrepov države, ne podjetja. Naloga 1 je v celoti ustrezno težka (IT = 0,69) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,61).

Naloga 2: Stroški in njihov vpliv na poslovanje podjetij

Kandidati so v povprečju dosegli 6,70 točke od možnih 10. Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati zelo dobro opredelili pojem stroški (nekaj jih ni bilo pozornih na predlaganje ustreznih primerov oz. so pomanjkljivo opredeljevali mejne stroške) in dobro izračunavali stroške, pomanjkljivo pa navajali pravilo poslovanja, ki podjetjem v popolni konkurenci zagotavlja največji dobiček. Naloga 2 je ustrezno težka (IT = 0,67) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,65).

Naloga 3: Ponudba in tržno ravnotežje

Kandidati so v povprečju dosegli 7,81 točke od 10 možnih. Presenetljivo pomanjkljivo so opredeljevali pojem ponudba, dobro so poznali delovanje trga in ga grafično zelo dobro predstavili ter dobro presojali vpliv carin na trg. Uspešnejši kandidati so pravilno izračunali koeficient cenovne elastičnosti ponudbe in prepoznali vrsto elastičnosti ponudbe.

Naloga 3 je ustrezno težka (IT = 0,78) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,55).

Naloga 4: Obresti

Kandidati so v povprečju dosegli 6,49 točke od 10 možnih. Zelo dobro so opredeljevali pojem denar, uspešnejši kandidati so bolje pojasnjevali vzroke za obresti kot strošek oz. dohodek, dobro izračunavali obresti, nekateri so slabše ocenjevali vpliv investiranja na trg kapitala in višino obrestne mere. Naloga 4 je ustrezno težka (IT = 0,65) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,57).

Naloga 5: Vloga države

Kandidati so v povprečju dosegli 5,21 točke od 10 možnih. Pri tej nalogi so pomanjkljivo navajali temeljne cilje sodobnih tržnih gospodarstev in dajatvi davčnih zavezancev, dobro so poznali državo blaginje, pomanjkljivo so pojasnjevali vpliv zvišanja davčne stopnje DDV na javnofinančne prihodke, dobro so obrazložili predlog, s katerim bi država zmanjšala javnofinančne odhodke, in obrazložili posledico ukrepa. Naloga 5 je ustrezno težka (IT = 0,52) in z dobro ločljivostjo (ID = 0,63).

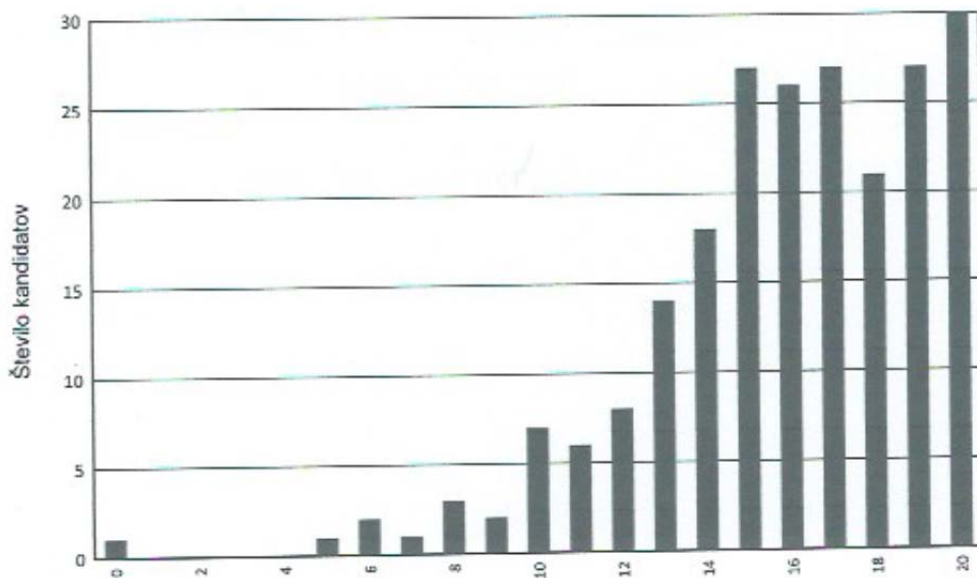
Naloga 6: Prebivalstvo kot dejavnik BDP in zdravstvena reforma

Kandidati so v povprečju dosegli 6,25 točke od 10 možnih. Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati dobro izračunali stopnjo naravne rasti prebivalstva in stopnjo brezposelnosti. Nekateri so pomanjkljivo utemeljili razlog za regresivnost financiranja prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja. Naloga 6 je ustrezno težka (IT = 0,63) in dobro ločljiva (ID = 0,51).

4.3.3 Pisna naloga

Pri pisnih nalogah so kandidati referenčne skupine SM v povprečju dosegli 15,85 absolutne točke od 20. Najmanjše doseženo število točk je bilo 0, največje pa 20 (od 20).

Slika 4.3.3: Razporeditev kandidatov referenčne skupine SM po točkah

Notranji del izpita se izvaja že sedmo leto v obliki pisne naloge. Kandidati se pripravljajo nanjo s šestimi sodobnimi časopisnimi članki o aktualnih gospodarskih temah, vprašanja za pisno nalogo sestavijo učitelji na podlagi izbora dveh časopisnih člankov, enega s področja mikroekonomije, drugega s področja makroekonomije, usklajenih z vsebinami učnega načrta. Kandidati niso seznanjeni z učiteljevo izbiro časopisnih člankov do dneva pisanja pisne naloge.

Kandidati so dobro razlagali povezavo med vsebino časopisnega članka in ekonomsko teorijo ter ocenjevali aktualne gospodarske dogodke z vidika ekonomista, saj je indeks težavnosti 0,79 in indeks diskriminativnosti 0,57. V primerjavi z letom 2017 je dosežen višji indeks težavnosti (0,79) in višji indeks ločljivosti (0,68).

Korelacije leta 2018: med notranjo in zunanjo oceno 0,5654 ter med skupnim uspehom na maturi in uspehom pri predmetu 0,7005.

Korelacije leta 2017: med notranjo in zunanjo oceno 0,6815 ter med skupnim uspehom na maturi in uspehom pri predmetu 0,7724.

Korelacija leta 2018 se je znižala glede na korelacijo leta 2017.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Po mnenju državne predmetne komisije se najpogostejši nepravilni odgovori pojavljajo zato, ker nekateri kandidati ne preberejo natančno navodil za reševanje nalog, računske postopke v nalogah izvajajo pomanjkljivo, niso pozorni na podatke v danih preglednicah in diagramih oz. besedilih, ne upoštevajo vseh ekonomskih zakonitosti, naloge rešijo prehitro in zato napačno.

V izpitni poli 1 so bili najpogostejši nepravilni odgovori pri nalogi 35 (IT = 0,38 in ID = 0,12).

V izpitni poli 2 so bili najpogostejši nepravilni odgovori pri nalogi 2.4 (IT = 0,22 in ID = 0,33).

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Izpitne pole 1 zunanji ocenjevalci ne ocenjujejo, saj kandidati prepišejo svoje odgovore (črko pred izbranim odgovorom) na list za odgovore, ki se na Ricu optično prebere in prenese v računalniški sistem.

E-ocenjevanje izpitne pole 2 splošne mature iz ekonomije je letos z zunanjimi ocenjevalci potekalo drugič.

Priprave na moderacijo so potekale doma, dne 9. junija 2018. DPK SM za ekonomijo se je pripravila na moderacijo, tako da so glavna ocenjevalka in pomočnici glavne ocenjevalke predlagale v ožji izbor 15 izpitnih pol ter pregledale vsaka po 5 izpitnih pol po nemoderirani različici *Navodil za ocenjevanje*.

Moderacija je potekala dne 11. junija 2018. DPK SM za ekonomijo je referenčno točkovala izpitne pole iz ožjega izbora in pripravila moderirana *Navodila za ocenjevanje*.

Na obveznem seminarju za zunanje ocenjevalce dne 11. junija 2018 je glavna ocenjevalka predstavila in podrobneje pojasnila navodila za ocenjevanje vsake naloge v izpitni poli 2 ter zunanje ocenjevalce seznanila z ugotovitvami in sklepi moderacije. Ocenjevalci so navodila in ugotovitve ocenili kot ustrezne.

Nato je potekala nastavitev standardizacije. Iz ožjega izbora je glavna ocenjevalka izbrala 7 izpitnih pol, in sicer 1 izpitno polo za vajo zunanjih ocenjevalcev, 2 izpitni poli za standardizacijo in 4 izpitne pole za kontrolo zunanjih ocenjevalcev.

Po potrditvi standardizacije se je začelo ocenjevanje izpitnih pol dne 12. junija 2018. Najprej je vsak zunanji ocenjevalec ocenil 1 izpitno polo za vajo, nato 2 za standardizacijo. Po uvodnem pozdravu in minimalnih odstopanjih treh zunanjih ocenjevalcev je glavna ocenjevalka omogočila ocenjevanje izpitnih pol vsem sodelujočim ocenjevalcem. Naloge izpitne pole 2 je ocenjevalo 6 zunanjih ocenjevalcev na domu. Vsak je ocenil naloge druge izpitne pole v celoti. Zunanji ocenjevalci poučujejo oz. so poučevali ekonomijo v programih splošna in ekonomska gimnazija, nekaj jih hkrati poučuje tudi na srednjih strokovnih in visokih šolah. Pri ocenjevanju večina zunanjih ocenjevalcev sodeluje že več let, prav tako že vrsto let sodelujejo pri pripravah in analizi splošne mature iz ekonomije, en ocenjevalec z visoke šole je ocenjeval prvič.

Pred zaključkom ocenjevanja je glavna ocenjevalka kontrolno ocenila 5 kontrolnih izpitnih pol vsakega zunanjega ocenjevalca. Ocenjevanje se je zaključilo z zaprtjem programa za e-ocenjevanje, 18. junija 2018.

Državna predmetna komisija za splošno maturo za ekonomijo je tudi letos uporabila možnost kontrolnega ocenjevanja, ki jo ponuja zakon o maturi. Še pred razglasitvijo rezultatov so glavna ocenjevalka in njeni pomočniki kontrolno ocenile naloge 5 kandidatov, ki so bili 1 oziroma 2 odstotni točki pod mejo za zadostno oceno (2).

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature iz ekonomije je bilo vloženih 11 zahtev za vpogled, od tega 5 ugovorov na oceno. Ugovore kandidatov so reševali trije izvedenci. Dvema kandidatoma so se spremenile točke (1 točka navzgor in 1 navzdol), pri treh kandidatih pa je število točk ostalo nespremenjeno. Nobenemu kandidatu se ni spremenila ocena.

Državna predmetna komisija za splošno maturo za ekonomijo ugotavlja zmanjšanje števila vloženih zahtev kandidatov za vpogled v spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2018 v primerjavi z letom 2017, ko je bilo vloženih 12 zahtev za vpogled.

Prav tako komisija ugotavlja povečanje števila ugovorov kandidatov na oceno v spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2018 v primerjavi z letom 2017, ko so bili ugovori 4.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

V spomladanskem izpitnem roku je splošno maturo opravljalo 247 kandidatov, od tega jih je 221 maturo opravljalo prvič, 61 pa kot peti predmet poleg poklicne mature.

Uspeh kandidatov, ki so splošno maturo opravljali prvič, je zelo podoben kakor v preteklem letu. Meje za posamezne ocene so na podlagi statistične analize razporeditve po doseženih točkah in na podlagi vsebinske analize odgovorov kandidatov ostale enake, le pri oceni zadostno smo določili mejo za eno odstotno točko višje kot lani. Povprečna ocena znaša 3.50, kar je nekoliko nižje kot lani (3,58).

Primerjave po povprečnem številu doseženih točk pri posamezni izpitni poli kažejo, da so kandidati pri prvi izpitni poli dosegli v povprečju 30,14 odstotne točke (lani 30,22), pri drugi izpitni poli 26,22 odstotne točke (lani 24,95), pri notranjem delu izpita pa 15,85 odstotne točke (lani 15,89). Ponovno se kaže, glede na ostale dele izpita, relativno visoko povprečje pri notranjem delu izpita. Predvidevamo, da je to še zmeraj posledica različne interpretacije postavljenih kriterijev.

Uspeh kandidatov iz splošnih gimnazij je v povprečju boljši od uspeha kandidatov iz strokovnih gimnazij. To je po mnenju komisije posledica dejstva, da se v splošne gimnazije vpisujejo dijaki z bistveno boljšim uspehom v osnovni šoli. Težavnost splošne mature je bila primerna in primerljiva s težavnostjo v preteklih letih. Ocenjujemo, da postavljamo dovolj zahtevna vprašanja, zato predstavljata prav dobra in odlična ocena res solidno znanje.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpitno gradivo je bilo pripravljeno v skladu z usmeritvijo, da se z vprašanji in nalogami – kolikor je to le mogoče – uravnoteženo zajame celotna vsebina predmetnega izpitnega kataloga in oceni znanje kandidatov na vseh taksonomskih stopnjah. Kakovost merjenja znanja je bila zagotovljena na celotnem razponu znanja kandidatov, saj sta zunanji in notranji del izpita vsebovala naloge različnih ustreznih težavnosti. Zagotovljena je bila dobra ločljivost (diskriminativnost) nalog, ki je razvidna zlasti pri nalogah v izpitni poli 2 zunanjega dela izpita, kjer so naloge ovrednotene z več točkami.

Izpitno gradivo je bilo brez vsebinskih, grafičnih, besedilnih in drugih pomanjkljivosti, ki bi kandidate lahko ovirale pri pisanju. Tudi *Navodila za ocenjevanje* so ocenjevalci po vnosu manjših dopolnitev na moderaciji ocenili kot ustrezna. Pri predmetu ekonomija se je ocenjevanje izpitne pole 2 drugič izvajalo elektronsko. Ocenjevanje je potekalo tekoče. Letos je bilo enajst vpogledov in pet ugovorov. Nobenemu kandidatu se ni spremenila ocena.

6.3 Druge ugotovitve

DPK SM za ekonomijo ugotavlja, da analiza izpitnih pol ne kaže ne vsebinskih ne kakovostnih odstopanj v primerjavi izpitnimi polami v zadnjih nekaj letih. Kandidati ugovarjajo oceni pri ekonomiji samo izjemoma. Vpogledov je bilo v primerjavi z lanskim letom manj, kandidati so vložili en ugovor več v primerjavi z lani. Ocena se kandidatom ni spremenila.

Že leta ugotavljamo, da znaten del snovi ni pokrit z ustreznim učbenikom. Učbeniki za 1., 2. in deloma 3. letnik so stari dvajset let in več. To je še posebno problematično pri vsebinah, ki so težje razumljive brez ustreznih zgledov številskih izračunov ali diagramov. Zato imajo kandidati lahko težave pri njihovem razumevanju, DPK SM za ekonomijo pa težave pri postavljanju primernega tipa vprašanj, s katerimi se te snovi preverjajo.